

Oświadczenie złożone przez senatora Ryszarda Majera na 72. posiedzeniu Senatu w dniu 1 lutego 2019 r.

Oświadczenie skierowane do ministra zdrowia Łukasza Szumowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na obecną niekorzystną sytuację ośrodków leczenia uzależnień dla nieletnich w naszym kraju.

Aktualnie świadczenia z zakresu rehabilitacji uzależnień narkotykowych są kontraktowane w ramach jednego świadczenia dla osób dorosłych i dla nieletnich. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest niewłaściwe oszacowanie świadczeń rehabilitacyjnych dla młodzieży. Rehabilitacja młodzieży stawia dużo wyższe wymagania niż praca z pacjentami dorosłymi. Konieczne jest również zagwarantowanie większej liczby kadry niż jest to wymagane w ośrodkach dla dorosłych.

Działania podejmowane na rzecz pacjentów w ośrodkach rehabilitacyjnych obejmują znacznie szersze spektrum niż procedury medyczne. Dodatkowo w ośrodkach dla młodzieży konieczna jest intensywne całodobowa opieka nie tylko pielęgniarska, ale także wychowawcza i terapeutyczna.

Młodzież podlega obowiązkowi szkolnemu, w związku z czym konieczne jest zapewnienie jego realizacji. Znaczna część młodzieży trafiającej do ośrodka ma duże zaległości i jest negatywnie nastawiona do szkoły. Część młodzieży przebywającej na terapii to uczniowie szkół podstawowych, część – zawodowych lub średnich. W związku z tym trzeba stworzyć odpowiednią infrastrukturę. Czynnikiem leczącym jest rozwój zainteresowań (sport, wyjścia kulturalne, warsztaty). Wycieczki czy zajęcia sportowe nie stanowią formy atrakcji, ale są potrzebne młodym ludziom, by mogli prawidłowo się rozwijać i zastąpić środki psychoaktywne czymś konstruktywnym i wspierającym. Młodzież potrzebuje sukcesów, by budować swoje poczucie wartości. Kolejną potrzebą jest praca z rodziną pacjentów. Jej celem jest zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców, poprawa komunikacji w rodzinie, przywrócenie właściwych ról, dostarczenie wiedzy na temat uzależnienia. Generuje to kolejne koszty. Jest to praca systematyczna i długofalowa. Ponadto niektórzy pacjenci wymagają leczenia specjalistycznego. Każda wizyta u lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistycznej czy wyjazd do szpitala wymaga zapewnienia opieki dorosłego opiekuna. Dodatkowo ma miejsce współpraca z sądami czy ośrodkami pomocy społecznej.

Metodologia wyceny procedur medycznych w ośrodkach pozostawia wiele do życzenia, gdyż nie uwzględnia specyfiki pracy tych jednostek. Specjalista terapii uzależnień, który wykonuje wyżej wymienione czynności, zarabia 2750 zł brutto, co stanowi 1982,40 zł netto. Część wymienionej wyżej pracy terapeuci wykonują społecznie. W systematycznej i tak wymagającej pracy nie możemy bazować na pracy społecznej pracowników.

Praca z młodzieżą wymaga nie tylko wysokich kwalifikacji personelu, ale także szczególnych umiejętności i osobistych kompetencji. Nie jest wystarczająca wiedza tylko z zakresu uzależnień – potrzebna jest również wiedza z obszaru zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży i ich psychoterapii (np. zaburzeń lękowych, zaburzeń odżywiania, FAS, zaburzeń więzi, depresji, nerwic, zaburzeń obsesyjno-kompulsywnych itp.).

Ostatnia znacząca podwyżka w służbie zdrowia, która dotyczyła lecznictwa stacjonarnego dla uzależnionych, miała miejsce w 2006 r. Od tego czasu, a więc już przez 13 lat, poziom finansowania świadczeń w zakresie rehabilitacji jest taki sam, bez uwzględnienia stopnia inflacji. Wprowadzono nawet dodatkowe regulacje, które obniżają poziom finansowania: gdy pacjent jest w ośrodku powyżej roku – do 75% stawki podstawowej; powyżej 1,5 roku – do 50%.

Stawka podstawowa za punkt: w latach 2006–2008 to 7,15 zł plus 11 963,74 zł na wzrost wynagrodzeń; w 2009 r. – 9,70 zł, co nominalnie równało się ze stawką z 2006 r. Od 2012 r. stawka za punkt wynosi 10 zł.

Należy zwrócić uwagę na to, że np. płaca minimalna brutto w 2006 r. wynosiła 899,80 zł, a obecnie wynosi 2250 zł.

Świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych wycenione są obecnie na poziomie 100 zł/ osobodzień, tyle co w oddziale dziennym, natomiast godzinna sesja psychoterapii indywidualnej w poradni leczenia uzależnień wyceniana jest na 120 zł.

W związku z powyższym proszę o informację o możliwości zmian w powyższym zakresie, w szczególności korekty wyceny realizowanych świadczeń.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Majer